

Bioloog Diana Quiroz documenteerde meer dan zeshonderd plantensoorten in Benin en Gabon.

Ze vond op de lokale markten planten met een medicinale werking.

En trok met traditionele genezers hun heilige bossen in. FOTO'S DIANA QUIROZ

ster. Maar de mythe is de redding van de plant. "Veel mensen verbouwen hem in hun tuin." Ondanks de positieve effecten, maakt de biologe zich zorgen over de inzet van planten tegen ziektes die ze niet kunnen genezen. Zo dragen veel mensen een amulet om een soa te voorkomen. "Ze denken echt dat je met een amulet in je broekzak onveilige seks kunt hebben. Het is belangrijk dit soort gebruiken te registreren. Dit is waardevolle informatie voor

mensen die in dit soort gebieden hulp verlenen. Niet om meteen met een bestraffend vingertje te zwaaien, maar om te weten wat er speelt. Ik hoop dat mijn onderzoek daaraan bijdraagt."

Quiroz hoopt daarnaast dat haar onderzoek andere wetenschappers inspireert. "Lang voor de komst van de westerse geneeskunde hielpen patiënten zichzelf door planten te eten. Zonder planten waren we hier niet geweest."

groengedicht Janita Monna

Koeiensuite (1)

Waar denk je aan, Doortje, Wanneer je de robot betreedt, Zijn laserstraal je uier afraast –

Ontsnappen aan de stal En dit systeem? Door uitgestrekte Grasvlakten draven, Doortje?

Zwemmend rivieren oversteken? Onder de sterrenhemelen slapen En 's winters een mantel dragen

Van sneeuw? In rotssteen misschien, Doortje 3017, vereeuwigd worden Met zware, sterlijk voorwaarts

Gerichte hoorns door een Verwonderde hand uit Het paleolithicum? Doortje?

Mustafa Stitou Uit: Tempel. De Bezige Bij, 2013

Sinds bijna een week mogen boeren weer onbeperkt melk produceren, want het melkquotum is afgeschaft. Dat klinkt als een bevrijding, geen keurslijf meer voor de boer. En ook de rest van de wereld kan meegenieten: meer melk betekent meer kaas, meer yoghurt en meer toetjes voor de export. Maar er waren ook meteen zorgen, want waarom houdt men in het buitenland zo van Nederlandse melk? Omdat de koeien zo nu en dan hun stal nog eens uit mogen – een 'wegdang' hebben. En de vrees is dat dat nu steeds minder zal gaan gebeuren. Dat bedrijven willen groeien en de koeien dus binnenhouden,

waar de meest geavanceerde robots ervoor zorgen dat de dieren gemolken worden. Want de glans van het boerenleven is afgebladderd, een boerderij is tegenwoordig een bedrijf, de boer een bedrijfsleider. Die onttovering van een oude wereld brengt Mustafa Stitou in beeld 3017 in dit gedicht. Het vers is onderdeel van de reeks 'Koeiensuite', die ook een serie nuttige huishoudelijke tips bevat. Stel dat de afschaffing van het quotum toch tot een melkplasje leidt, dan is melk ook goed te gebruiken als poetsmiddel: 'Lakschoenen/ Met melk opwrijven af en toe'.

Menustress voor de ijsbeer: zeehond of portie rendier?

Ijsberen roven de nesten leeg van de Canadese sneeuwganzen. De foto's gingen vorige week de wereld over. De ijsbeer moet wel, is de verklaring. Zijn natuurlijke menu, de zeehond, wordt door smeltend ijs hoe langer hoe moeilijker bereikbaar.

Over dit veranderende menu is een wetenschappelijke controverse gerezen. Eerder lieten wetenschappers Linda Gormezano en Robert Rockwell in vakblad *Ecology and Evolution* weten dat de ijsbeer al eens van menu is veranderd, dus waarom nu niet. Begin deze eeuw is geconstateerd dat ijsberen rond de Hudson Baai in Noord-Canada wel degelijk al sneeuwganzen en rendieren aten, ook als er genoeg zeehonden aanwezig waren. Er is dus geen sprake van menustress. Sneeuwganzen en rendier zijn er in overvloed in de poolstreken van Canada. De ijsbeer wil weleens iets anders eten. Hij is een opportunistische omnivoor, constateerden Gormezano en Rockwell in 2013.

In een recente studie twijfelden onderzoekers van het US Geological Survey echter aan een spontane menu-switch van de ijsbeer. In *Promethes in Ecology* van vorige week stellen zij dat het onwaarschijnlijk is dat het menu van ganzen, rendier en bessen uiteindelijk de zeehond kan vervangen. De vette, energierijke zeehond levert de ijsbeer zo veel calorietien dat

hij daar ook in de schrale winter op kan teren. Dat is onmogelijk met ganzen en rendier.

In het westelijk deel van de Hudson Baai verblijven ijsberen vanwege hogere temperaturen langer op het land. Hun overlevingskans daalt, zo blijkt, ondanks de aanwezigheid van alternatieve voeding, zegt Karyn Rode, een van de onderzoekers, in de Britse krant *The Guardian*.

Al sinds de veertiende eeuw wordt een wisselend land- en zeemenu waargenomen. Dat brengt sommige biologen tot de conclusie dat een landmenu voor de ijsbeer weleens gewoon kan gaan worden, aldus Rode. Maar daar is vooralsnog geen bewijs voor. (TROUW)

